

A 3. sírban is gyermek csontvázát találtuk. A váz megtartása rossz, csak koponyatöredékeket sikerült feltárnunk. A koporsó nyomai ebben a sírban is jól látszóttak. A sír nyugati végében (a koponyánál) 1 db vasszeg került elő.

Az 1. számú sír keleti végében jelentkező 2. számú sírfoltot nem bontottuk ki.

A lelőhely a somogyfajsi vár maradványaitól (a Vári-sűrűtől) nyugatra található szántóföldön helyezkedik el. A felszínen a szántásban sírok földjében találtakal megegyező korú és típusú kerámiatöredékeket gyűjtöttünk. Ennek alapján a temetkezések a vártól, illetve a körülötte fekvő településnél későbbi, újkori temetőből származhatnak, bár a faluban a leletmentés idején megkérdezettek nem emlékeztek itteni temetőre.

DR. KÖLTŐ LÁSZLÓ

260. Somogyvár, Négyes-halom

(Somogy megye) Kk, Ú

A Négyes-halom néven ismert helyen a március 21-én végzett terepbejárás során halomsírt nem találtunk. A dűlőtől D-re néhány késő középkori, újkori cserepet találtunk, melyek nem utalnak lelőhelyre.

NÉMETH PÉTER

261. Somogyvár, Tölösi halastótól D-re

(Somogy megye) Ró

A halastó és a falu K-i részének házai között nagy kiterjedésű középkori lelőhely van. A március 21-én végzett terepbejárás során a lelőhelyen római kori cserép került elő.

NÉMETH PÉTER

262. Sopron, Templom utca 20.

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró, Á

A Templom u. 20. sz. ház kertjében a panzió konyhája számára lemélyített területen a telek egész szélességében megvizsgálhattuk a 11. századi égett sánc maradványait. Az építési munka üteméhez igazodva szakaszosan végeztük a munkát, amelynek eredményeként a soproni sánc 18 m széles, lényegében bolygatatlan szakaszát tárhattuk fel.

Értékes megfigyeléseket tehettünk a sánc szerkezetére vonatkozóan. Tíz kazettasor helyét állapítottuk meg, ezek nagyjából párhuzamosan Ny-K-i irányban helyezkednek el. A kazettasorok határait metszetben a vörös égett agyagtól eltérő, függőleges, fehér kötőmelékes sávok jelölik. A szomszédos kazettasorok töltelékanyaga egymástól eltérő anyagú, kötőmelék, laza égett föld, vagy keményre égett agyag. A különböző kazettasorokban ezek a feltöltési rétegek mélységben is váltakoznak. Tehát előfordul, hogy ugyanabban a kazettában alul laza kötőmelékes feltöltés van, majd fölötté vörösre égett föld. Az „A”-„J” kazetták azonban

nagyjából kő (A) – égett agyag gerendákkal (B) – kő (C) – égett agyag (D) – kő (E) – égett agyag gerendákkal (F) – stb. váltások jellemzik. Ez a szerkezet jó támpontokat nyújt a sánc építésének munkaszervezésére, technikájára.

A kövek között, vagy a laza égett földben római tegula- és imbrex-töredékek nagy számban fordulnak elő, bizonyítva, hogy a római települési rétegeket is behordták a sánc anyagába. Ásatásunkon nem került elő jellegzetes Árpád-kori cserép. Több növényi magleletet találtunk. Statikai okokból a sánc alját csak egy kis területen vizsgálhattuk meg. Ennek alapján állíthatjuk, hogy ezen a területen a sánc közel 5 méter magasan áll, hozzászámítva az utcaszint alatti részét, a sánc magassága itt 650 cm a korabeli szinttől mérve.

Márton Péter (ELTE) archeomágneses méréshez mintákat vett a szilárdra égett sánchrészen.

GÖMÖRI JÁNOS

263. Sopron, Városház utcai régészeti park

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró, Á

Megkezdtük a tervezett lépcső és támfal helyének a feltárását. Közvetlenül az útburkolat alatt 8 × 3 m-es területen előkerült a 11. századi sánc alapozása. A faszervezet maradványai jól rekonstruálhatók voltak. A vörös sáncanyagot tároltuk a romterület szélén, a Tólos ház mellett, későbbi bemutatás céljából. Néhány tölgyfagerenda beépítésével a sánc ezen a szakaszon hitelesen rekonstruálható lesz.

A tervezett lépcső helyén, a sánc alatt előkerült egy 5–6. századi építmény két fala. A 4 × 4 méteresnél nagyobb, agyagba rakott kőépület felmenő falai vályogból épültek, fali fűtéssel volt ellátva. A praefurnium fűtőnyílása az É-i oldalán került elő. Itt egy 3 m széles melléképítmény csatlakozott a lakóhelyiséghez. A melléképület is kőalapozású, de fonott vesszőfalú, tapasztott paticsos épület volt. Ez leégett, benne sok kerámia és égett magvak maradtak meg. Az épület agyagba rakott É-i falát a praefurnium fűtőnyílása felett március 13-án, a bezárt ásatási területre a kerítésen keresztül bemászó gyerekek részben lerombolták. A falrészlet rajzos és fotós dokumentálása a barbár rombolás előtt megtörtént.

A késő római épület alatt előkerült a 2–3. századi kőépület habarcsba rakott K-i fala. Ez 7,7 méterre van a romterületen bemutatott É-i épület Ny-i falától. Egy újabb (a capitoliumi szentélykörzetet is magába foglaló) insula részlete ez, amit a lépcső megépítésekor be kell mutatni. A felette lévő agyagba rakott fal – részletes dokumentálás után az égett sánchoz hasonlóan – elbontható lesz. Ezt a periódust az egész romterületen nem mutattuk be, mert állaga nehezen védhető, csak védőépület alatt lenne megtartható.

Figyelembe véve, hogy a támfal közvetlenül a korábbi (2–3. századi) római fal mellé épült, a támfal alapozását gondosan kell végezni. Ebben a témában a mű-